

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio II. Contritio. Ecce Rex vester.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

nostra deprauata eis plus indiget. Id enim faciētes, fructuum qui ex passione, & morte Saluatoris nostri fluunt vberimi ac planē innumeri, efficiemur participes, per eundem Christum Iesum, qui cum Patre in vnitāte Spiritus sancti viuit, & regnat Deus in sēculum sēculi, Amen.

CONCIO II.

Contritio.

Ecce Rex vester.

MAGNVS ille inter Ethnicos non Eth-
nicē viuens Iob Patriarcha maximis, Iob 3. 1.
quæ vos non latent constrictus, & oppressus, Iob maledā-
tribulationibus, & doloribus cit, & im-
aperiens os suū, possibilia
quæ protulit verbis, petit. maledixit diei suo
& locutus est. *Pereat dies in qua natus sum,*
& nox in qua dictum est conceptus est homo.
Dies ille vertatur in tenebras, aliaque his simi-
lia non pauca. Quid hoc sibi vult quæso? ho-
minē quem Moyses (vt cōmuniō fert opi-
niō) pop. Israelitico, tanquam speculum pa-
tiētīę proposuit in ea impatientīę, & insipiē-
tię cuiusdam verba prorupisse? Impatientia
n. in maledictione, insipientia vero in eo ap-
paret, quod optet id euenire quod factu erat
impossi-

impossibile. Quomodo enim dies quæ iam pridem præterierat verti in tenebras potuit? At si rem diligentius considerauerimus non insipientiam, sed sapientiã hic inueniemus,

Mar. 11. 12.

cum etiam in ipso Christo Jesu. simile quid habeamus. Is enim esuriens, cum ficus in arbore non inuenisset, ita arbori illi maledixit, vt statim arefceret, hinc illa verba Petri, *Rabbi ecce ficus cui maledixisti aruit.* In horto vero die hodierna non ne orat. & orando optat, vt transeat ab ipso calix iste, quem tamen transire non posse bene nouerat?

*Ibid. 21.
Idem Christus Dominus facit.*

Iob explicatur.

Neque ergo in Iob, neque in Domino Jesu est quicquam impatientiæ aut insipientiæ, sed omnia sunt plena mysteriis. De Christo alias: De Iob aio. Non maledicere illum diei à Deo creato, quia bonus; sed à diabolo introducto quia malus. Non nocti quæ nihil peccauerat, sed conceptioni quæ noctu facta est, de qua & alter valde lamentatur

Psal. 50. 7.

dicēs; Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea. Non denique natiuitati, quæ fuit hominis creati, ad

Gen. 1. 26.

imaginem & similitudinem Dei: sed natiuitati illi, de qua tum idem Iob. (Secundum versionem septuaginta) Nemo mundus à sordē nec infans cuius est vnus diei vita super terrā: tum

1. Ioan. 3. 8.

Iob 14. 4.

Joan. Qui facit peccatum ex diabolo est. Itaque tam Dauid, quã Iob, tota indignatio est aduersus peccatum originale, Dauidis quidem quatenus

quatenus hoc peccatum est origo concupiscentiæ, per quam inciderat in adulterium. Job vero quia id ipsum fuit, & est causa: tot & tantorum malorum ac pœnarum, quæ & ipse patiebatur dum hæc diceret, filiumque Dei aliquando passurum prævidit. Quid enim prohibet quominus dicamus huc etiã collimasse vel Jobum, vel certè qui hæc Jobo dictavit Spiritum sanctum? Qua de re & de sensu morali aliquid in decursu orationis dicemus: Nunc vero de prologo themate sermonem nostrorum instituamus.

Et applicatur.

Quare nos quoque tum ad deslendam cum sanctis diem noctemque illam, tum ad poenitendum de peccatis, quæ inde in nobis profluxerunt, tum ad meditandas pœnas & cruciatus, quos Christus Jesus, nocte atque die hac acerbissima, ad delenda hæc omnia sustinuit: tria circa hæc Pilati verba, ECCE REX VESTER, Judæis dicta considerabimus. Primo quomodo illa Judæi repudiaverunt. Secundo quomodo impij Christiani id ipsum faciunt. Tertio ingratitude, & pœnas quas commeruerunt utriq; Catholicis vero modum de his dolendi aperiamus. Da Christe Jesu ita id faciamus, ut deperdita die nocteque maledicta, sanctæ diei tuæ, per veram contritionem participes effici mereamur.

Prop. Tripartita.

Inter alia quæ de funesta illa nocte in loco
Ecc co

I. PARS.

ECCE coiam citato dicit Iob hæc habentur. No-
 REX VES tem illam tenebrosus turbo possideat. Sit
 TER Iudai nox illa solitaria nec laude digna. Obtene-
 Iobi Verba brentur stellæ caligine eius, expectet lucem
 noctis hodi & non videat, nec ortum surgentis aurora.
 erne appli Quæ omnia quamuis recte de pœnis pec-
 cantur. catis debitis intelligantur: non inepte
 Iob. 3. 6. tamen & nescio an non æque literaliter,
 de hac quam hodie recolimus nocte ac-
 cipi possunt. Quam enim noctem adeo te-
 nebrosus turbo possedit vt istam in qua Dei
 Ioh. 12. 31. filius Deus, præ angustia sudat sangui-
 nem? in qua princeps tenebrarum omnia
 sua tenebricosa consilia, & machinamenta
 contra filium Dei exerit? Quæ nox magis
 solitaria nec laude digna, quam in qua Chri-
 stus IESVS solus in manibus inimicorū re-
 linquitur, strictissime ligatur, crudeli-
 ter per plateas ciuitatis Ierosolimitanæ
 ducitur, trahitur, calcatur; iniuste tum
 examinatur, tum iudicatur, ignominio-
 sè facie velatur, alapis oneratur, percutitur,
 pugnis & calcibus contunditur? In qua
 nocte magis obtenebratæ sunt stellæ caligine
 eius, quam in nocte ista, in qua Apostolos,
 Matt. 5. 14. qui ab ipso Christo lux mundi vocati sunt,
 tanta caligo occupauit, vt omnes quidem
 fugerent latebras quæritantes, princeps ve-
 ro illorū futurus, Petrus inquam ter turpif-
 sime magistrum suum negaret? Deniq; v-
 nus

nus ex eis Judas laqueo se necavit : O tene-
 bræ abyssi ! Propterea optat Job vt nox ista
expectet lucem, & non videat, nec ortum sur-
gentis auroræ. Sed frustra, ortus est enim sol &
 congregati sunt Judæi, in celeberrimo illo
 suo concilio, & consessu Senadrin dicto, i-
 bidemque filium Dei morti adiudicarunt.
 Neque id fatis, sed etiam postea per plateas *Matt. 26.*
 & compita, per vicos & fora, tum a domo sua *27.*
 ad prætorium, tum hinc ad domum Hero-
 dis, tum inde iterum ad Pilatum, nequiter,
 probrosè, & contumaciter, & pœnosè du-
 xerunt, ac deduxerunt Jesum filium Dei. O
 dies nihilo melior, imo etiam nocte tetrior
 & crudelior ; verùm quia in alia concio-
 ne, de his copiosius egimus, hic attigisse
 sat sit.

Videamus paulisper paulò exactius, *Act. in do-*
 quæ in domo Pilati seu prætorio acta fu- *mo Pilati.*
 ère, vt explicemus, tam falsas, quàm
 veras causas, quas Judæi habuerunt, vt
 CHRISTVM morti traderent. Nam
 hoc est vnum ex præcipuis, quod in
 hac concione intendimus. Hinc enim
 ingratitude, tum Judæorum, tum Chri-
 stianorum, qui illos imitantur patebit.
 Falsæ causæ sunt pleræquæ ex ijs quas
 Pilato dederunt : veræ quas in corde
 suo prefferunt. Itaque postquam Judæi
 Eec 2 Christum

*ARS Iu-
deorum, Et
eorundem.*

Christum Iesum dominum nostrum, ad Pilatum adduxerunt, & viderunt non successisse eis illud artificium, quod excogitarant, vt indicta causa Pilatus eum condemnaret, (de quo in prima concione egimus) modo intellexerunt, ex ore ipsius testimonium datum Christo Iesu, eum esse innocentem,

*Sex causa
necis Christi
nempe
quia.*

quod tum verbis, tum factis Pilatus vt minimum sexies repetijt; Quid faciunt? Adferunt rationes quantum ex Euangelistis colligere possumus non plures quam sex, fuisse tamen plures non dubito, sed scriptura more suo earum non meminit. Quo vero ordine eas protulerint, non constat, cum varij Euangelistae varias referant, omnes nullus.

*1. Ita ipsi
iudicant.*

Nos tamen vt Christi Iesu innocentia magis magisque pateat, eas in ordinem redigimus. Prima fuit non tam ratio, quam auctoritas, & ars iam dicta: nec alia auctoritas, quam ipsorummet, id est accusatorum & hostium asserentium, quod si non fuisset

*2. Pop. sub-
uertit.*

malefactor, non tradidissent illum. Secunda erat fortior, nempe quod subuerteret Iudeos.

*3. Consuetum
Caesari neg.*

Tertia adhuc multo potentior, videlicet prohibuisse illum dare tributum Caesari. Id enim merito magni momenti esse debebat apud Pilatum. Maioris vero etiam

*4. Regem se
nominat.*

quarta; quia Regem se faciebat. Has tres potestimas simul expresserunt apud Lucam dicentes: HVNC INVENIMVS SVB-
VER-

TENTEM GENTEM NOSTRAM;
 ET PROHIBENTEM TRIBVTA DA
 RE CÆSARI: ET DICENTEM SE
 CHRISTVM REGEM ESSE. Nec mi-
 nus permouere debebat Pilatum, quinta *5. Seditio-*
 causa, nempe quando seditionis Iesum in- *nes eret.*
 cusantes Galilææ mentionem fecerunt. No-
 uerat enim Pilatus rebelliones in Galilæa
 oriri fuisse solitas. Nam Gamaliel in Actis *Act. 5. 36.*
 Apost. duorum rebellium meminit, Theo-
 dæ nimirum & Iudæ Galilæi, qui iam à Ro-
 manis compressi erant. Postrema denique *6. Filium*
 causa apud Iudæos erat omnium potentissi- *Dei se Vo-*
 ma, quia propter hanc solam Iesum in Cõ- *cat.*
 cilio suo condemnarant. **QVIA FILIVM
 DEI SE FECIT.**

Has inquam causas accusationis Iudaicæ
 habemus in Euangelio, quorum pene sin-
 gulas acclamationibus illis suis **TOLLE
 TOLLE CRVCIERGE EVM.** ornasse
 & onerasse Iudæos dubitandum nõ est. Qui-
 dam volût illos adiunxisse etiã crimen Ma- *7. Incerta*
 giæ. Quod argumentum tanto fuit tunc *de Magis*
 potentius, quanto magis Tiberius Cæsar
 sub quo hæc acta sunt, ubique magos per-
 sequebatur, vt ex historijs patet. Sed quia
 scriptura nullam huius rei facit mentionẽ,
 nos quoque eam relinquamus. Sicut & illud *8. Subtice*
 aliud de destruẽdo & readificando templo; *tur det'plo*
 quod Iudæi fortè subticerunt; tum quia

Ecc 3 Pilatum

Pilatam id nihili facturum sciebant; tum quod ea dere **NON ERAT CONVENIENS TESTIMONIUM ILLORVM.**

*Quid ad
hac Chri-
stus?*

Quid verò ad has accusationes fatis acerbis & virulentis respondet pars rea? Vix quicquam auditur, præter aliquot verba ex ore ipsius Jesu ad Pilatum iudicem, quibus tamen sufficienter de toto negotio illum in-

*Procurato-
res sibi?*

format. Procuratores verò vbi? Quid miri defuisse, cum dilecti Apostoli omnes fugerint: ipse verò animosior cæteris Petrus, ter illum etiam iuramento abnegauerit, latueritq; in aliquo angulo deflens sua peccata? Quid alij? Non comparent. Dicitur quidem adfuisse, & Christum egregiè defendisse coram Pilato, ille olim cæcus natus à **JESV** curatus. At hoc incertum est, imo certius contrarium. Quem enim

*Facit Chri-
stus mira-
culum.*

rabidi illi canes ante prætorium stantes à porta illa non abegissent? Quid ergo ò bone **JESV**, itane morieris, tanquam pecus vel bestia quædam: sine voce, sine responso, sine procuratore? Fac hic quoq; ò potentissime miraculum, non tam tui quam nostri causa; tu enim vis mori: at nobis de innocentia tua constare debet! Fecit fanè & vt mihi videtur ingens facit miraculum, inueniendo sibi procuratorem, quo in orbe terrarum tum temporis ratione causæ istius, excellentior non inueniebatur
yllus.

NOTA.

vllus. Ipsum videlicet iudicem Pilatum, cui etiam vt dixi & in prima concione demon-
 stravi informationem dedit. Duplici igitur munere Pilatus hac in parte fungebatur, procuratoris & iudicis: & in illo quidem egregiè se gessit, in hoc verò non item.

Pilati duplex officium.

Itaq; Pilatus personam aduocati agens tria pro CHRISTO facit. Primò innocentem illum esse demonstrat. Secundò argumenta aduersæ partis soluit. Et primum quidem tamquam ineptum rejicit: similiter secundum: nihil enim ad negotium hoc pertinebat quid Judæi crederent. De tertio, id est, de censu Cæsari negato, mirum est nihil respondi extare: factum puto, quia fuit nimis putidum mendacium, & evidens calumnia, cum palam esset omnibus etiam ipsis Herodianis Christum iussisse reddere, *qua sunt Cæsaris Cæsari*: Idcirco postea Judæi hoc non vserunt, quia convictos se esse viderunt. In quarto quod erat principalissimum dissoluendo maxime laborat. Soluit tamen & præclarè dupliciter, vel tripliciter. Primò cum asserit tum in priuato tum in publico coram eis facto examine, ex allegatis & probatis nihil tale in eo repertum fuisse. Secundo probabile est dixisse Pilatum se quidè de quodam regno eius audiuisse,
 Ecc 4 sed

PRIMUM aduocati in quo bene se gerit, PRIMO innocetum Christum proclamando SECVNDO solucendo argu-menta contraria duo reuocit. TERTIUM putidum mendacium. Mat. 22.21 QVARTUM de regno tripliciter soluit.

sed de tali quod NON ESSET DE HOC
 MVNDO. Proinde ad suum iudicium qui
 de hoc mundo tantum iudicaret non perti-
 nere. Tertio forte etiam addidit planum
 sibi esse, Jesum cum illum regem facere vo-
 luissent Judæi, in montem profugisse. Qui
 enim præsidem longas habentem aures id
 latere potuisset? Ad quintum de seditione
 Galilæica respondet falsum esse, idemq; au-
 thoritate Herodis, qui Galilææ præsidebat
 confirmat: Sed & illud bene sciuit Pilatus,
 Theodam, Judam Galilæum, & huius fari-
 næ homines non doctrina, sed armis decer-
 tasse, Christum vero è contrario inermem
 ambulasse, & pop. docuisse, vt ipsi Judæi hic
 fatentur. Ad sextum de filio Dei expau-
 scit, reque ipsa respondet, quando peculiari
 pro hoc solo accepta à Christo informatio-
 ne, omnibus modis illum liberare conatur.
 Nam hoc quoque boni procuratoris est of-
 ficiū. Inuenitque ad liberandum eum mo-
 dos varios, quos nullus alius inuenire potu-
 isset. Eiusmodi fuit optio illa data eligendi
 vnum è duobus, aut Barrabam, seditiosum
 & homicidam, aut Jesum innocentem. De-
 niq; vt illos ad misericordiam Christo præ-
 standam inflecteret, miserè flagellatum, co-
 ronatum, & dilaniatum producit foras, &
 duo profert verba, quæ duabus nostris con-
 cionibus materiam subministrabunt. Alterum

Ioan. 6. 45.

*Quintum
 dupliciter.*

*Sexto terre-
 tur.*

*TERTIO
 Quis libe-
 rare Iesum.*

rum ECCE HOMO: de quo in postrema.
 Alterum ECCE REX VESTER: de qua
 in hac concione agemus. Aduocati igitur
 munere bene functus est Pilatus: at iudicis
 minimè. Quamprimum enim decreta fer-
 re aggressus est statim posterius priore tetri-
 us, & iniustius pronunciare cœpit. Inius sum
 fuit illud: ACCIPITE EVM VOS, ET
 SECUNDVM LEGEM VESTRAM
 IUDICATE EVM. Eripere enim non
 tradere hostibus debebat illum, quem in-
 nocentem esse nouerat. Peius cum inquit,
 EMENDATVM ERGO DIMIT-
 TAM; propter quod Iesus crudelissimè fla-
 gellatus, in super & coronatus, siue iubente,
 siue permittente eo fuit. Pessimum autem
 erat, quando licet lauisset manus, in signum
 innocentia Christi; tamen FLAGELLA-
 TVM TRADIDIT EIS VT CRVCI-
 FIGERETVR, peccauit igitur grauitur
 Pilatus. Sed Judæi multo grauius, tanquam
 auctores totius huius mali.

*SECUN-
 DVM Pila-
 tum officia
 iudicare
 quod malo
 præsunt.*

Sed audiamus iam quid dicant Judæi ad
 illud Pilati, ECCE REX VESTER.
 Respondent enim, TOLLE TOLLE
 CRUCIFIGE EVM. Miratur Pilatus, &
 cū stupore inquit: REGEM VESTRVM
 CRUCIFIGAM? Ac si dicat, Qui id possi-
 bile est, vt vos regem vestrum crucifigi de-
 sideretis? Sed statim responderunt PON-
 TIFI-

*Indæ ne-
 gant Chri-
 stum regē.*

*Probatur
cōtrarium.* TIFICES, NON HABEMVS REGEM.
Sed en habetis, ECCE REX VESTER, ò
Judæi, Rex inquã ille à principio promissus.
*1. Ex Jac.
Patriar.* Primo à Patriarchis, ex quib. Jacob inquit.
*Genes. 49.
10.* Nō auferetur sceptrũ de Iuda, & dux de femore
eius donec veniat qui mittẽdus est. Ecce iã venit
natus ex Iuda procreatus ex femore eius, de-
ficiẽte sceptro & translato regno ad aliud
genus. Deinde à Regibus fuit prædictus ex
quibus Dauid frequenter illum regem in-
clamat, & statim à principio in persona eius
inquit, *Ego autem constitutus sum rex ab eo, su-
per Sion montem sanctum eius, prædicans præce-
ptum eius.* Quis fidelius, exactius, profundius
prædicauit & signis confirmauit præcepta
& voluntatem Dei, quam is de quo Pilatus
dixit: ECCE REX VESTER? Quem
idem Dauid etiã frequenter Deum vocat,
prout verè Deus est. Tertiò à Prophetis om-
nibus id ipsum promittitur. Sed nos ex
singulis ordinib. singulos accipiamus, pro-
inde sufficiat hic Zacharias qui inquit, *Ecce
rex tuus venit tibi iustus, & saluator ipse pau-
per, & ascendens super asinam, & super pullum
filiũ asinæ, quod tam clarè ante paucos dies
factum vidistis quã quod clarissimè. Pro-
pterea exclamastis dicẽtes. Benedictus qui ve-
nit rex in nomine domini.* En quartũ & è medio
vestrũ præclarum testimoniũ. Est & quintũ,
quãdo gens vestra ò pontifices re ipsa voluit
illum

illū facere regem in deserto, ipse autē fugit, *10a. 6. 9. 18.*
 non quod regnū, sed quod modum talem
 regnandi fastidiret. Sextum ipsiusmet Chri- *6. Ex ipso*
 sti, qui & hac nocte corā vobis, & nūc coram *Christo.*
 Pilato fassus est regē se esse, vos autem nostis
 nunquam illū mentitum fuisse, credite ergo
 illi, sed & pater ipse olim dixerat, *7. Ex Patre*
eterno.
Psa. 88. 28.
 mogenitum ponam illum excelsum præ regib. ter-
 ra. Expectate parum videbitis rem ita futu-
 ram. Quare pontifices hunc regē tum à pa-
 tre promissum, tum à patriarchis, à prophe-
 tis, à regibus pro hoc ipso tempore prænun-
 ciatum; tum à gente sua agnitū, tū deniq; ab
 Ethnico p̄side clamāte, ECCE REX VESTER; *8. Ex Pila-*
to promul-
gante.
 pmulgatū: Suscipite tādē, suscipite & p̄ rege
 agnoscite quæso. Nō suscipimus inquit, nō *Negāt for-*
tiss.
 agnoscimus, REGEM NON HABEMVS. O gens
 infelix & nequam, semper Deo tuo in faciē
 restitisti, quando noluit tibi dare regē tu re-
 gem à Samuele propheta exigebas dicens.
 Constitue nobis regem, ægrē id ferente & Samu-
 eli loquente Deo: *1. Reg. 8. 5.*
Ibid. 9. 7
 regem super eos. Nunc vero quando dat tibi
 Deus regē mansuetissimū, sapiētissimū, po-
 tentiss., leges suauissimas tibi dantē, populū
 tuū in deserto pascētē. egros tuos curātem, *Matt. 12.*
 tributa nulla exigētē, deniq; vt oīa vno verbo *18.*
 cōplectar, filiū suū dilectū in quo sibi bene
 cōplacuit: tu clamas, tu vociferaris: *Luc. 19. 14.*
 nolumus
 hūc regnare super nos. REGEM NON HABEMVS
 NISI

Elegant Idololatram suo malo.

NISI CÆSAREM. Reprobas Dei filium, & accipis Idololatram, atque vltro te ipsius subdis imperio. Senties postmodum gens misera & deplorata quæ à sæculo confregisti iugum, quid elegeris.

Quatuor Vera causa reiecti Christi à Iudæis.

At vultisne scire dilectissimi veras causas propter quas Iudæi repudiarunt filium Dei, abnegarunt regem suum ante faciem Pilati, & susceperunt Cæsarem Idololatram filium diaboli? Multæ sanè sunt & variæ, quas Christus Iesus in suis parabolis insinuat: nos breuitatis causa, ad quatuor eas reducemus; quarum vna quidem à Pilato, alias ex ore ipsorum: tum in Euangelio, tum apud sapientem, vbi hæc ex professo tractantur habemus. Et verò ex illis quas Pilato dederunt nulla fuit seria, præter vltimam, QVIA FILIVM DEI SE FECIT: cuius etiam sapiens bis meminit iisdem pene verbis. Sed & ista si rem bene perpendamus, error potius quam ratio fuit. Nempe quia Iesum pro filio Dei nolebant agnoscere. Error autem iste ex quatuor capitibus procedebat. Primo ex invidia nota Pilato, SCIEBAT ENIM QVOD PER INVIDIAM TRADIDISSENT EVM, ait Euangelium. Secundo ex metu amittendi bona temporalia. Id enim in primo suo concilio testantur dicentes, SI DIMITTIMVS EVM SIC, OMNES CREDENT IN EVM, ET VENIENT

Sap. 2.

1. Invidia:

2. Amor rerum temporalium.

Ioan. 11. 48

NI
NO
Te
pio
Ep
ma
cer
tun
tias
Ch
con
inst
est o
legis
pissu
faci
la m
que
iung
eoru
te P
spoc
tant
cia,
SI H
CV
to p
tia C
RE
Juda

NIENT ROMANI, ET TOLLENT
NOSTRVM LOCVM ET GENTEM.

Tertio ob malam vitam eorum, quam ^{3. Vitane-}
piosè sapiens prosequitur & persequitur, tū ^{quam.}
Epicuream opinionem de mortalitate ani-
mæ, quam Sadducæi (ex quibus summi Sa- ^{Mat. 22.23}
cerdotes aliquando eligebantur) tenebant: ^{Act. 5.17.}
tum luxurias, rapinas, ambitiones & auari-
tias ipsorum describens: quæ omnia quia
Christus in iis reprehendebat concludunt
contra illum dicentes, *Circumueniamus ergo* ^{Sap. 2.12.}
inustum, quoniam inutile est nobis, & contrarius
est operibus nostris, & improperat nobis peccata
legis, &c. ac tandem. Morte, inquit, tur- ^{Ibid. 9.20.}
pisima condemnemus eum: quod ecce nunc
faciunt: Morte enim in cruce suscepta, nul-
la mors fuit vnquam magis infamis. Deni-
que proueniebat hoc ex malitia, Nam sub- ^{4. Malitia}
iungitur ibidem. Excæcauit enim illos malitia ^{Ibid. 9.21.}
eorum. Iste sunt genuinæ causæ, cur claman-
te Pilato. ECCE REX VESTER: illi re-
spöderunt. REGEM NON HABEMVS:
tantumque tum clamoribus, tum pertina-
cia, tum consiliis suis, & maximè verbis illis,
SI HVNC DIMITTIS, NON ES AMI-
CVS CÆSARIS, effecerunt, vt Pilatus da-
to per lotionem manuum vltimo innocen-
tiz Christi testimonio, JESVM TRADE-
RET VOLVNTATI EORVM: quem
Judæi per milites & lictores eiusdem Pilati
imma-

immaniter arripuerunt, arreptum, crucem
ferre vsque ad ipsum pene deliquium coë-
gerunt, & ad montem Caluarix adductum,
vestibus spoliarunt ac ignominiosè nudum
toti populo spectandum proposuerunt, nu-
dum cruci crudeliter affixerunt, crudelius
elevatorunt, crudelissimè mouentes capita sua
blasphemarunt: ac tandem interemerunt:
apposito titulo, IESVS NAZARENVS
REX IVDÆORVM.

*II. PARS,
ECCE
REX VE-
STER
CHRIS-
TIANI?*

Quid ergo ô Christiani (ad vos enim
meum iam conuertam sermonem,) Quid
inquam hunc Jesum, hunc filium Dei, hunc
à Patriarchis, Prophetis, Regibus, à Pa-
tre aeterno, nec non à Judæis & Ethnicis,
hodie verò à Pilato præfide regem declara-
tum, Regioque titulo tribus linguis in ta-
bula insculpto, insignitum, absque regno
manere permittemus? Repudiarunt &
abnegarunt eum Judæi, ad quos primario
venerat, sed & gentiles cruci illum affixe-
runt. Nos vero quid? nonne suscipie-
mus illum, & regnare super nos faciemus
illum? totosque nos submittemus illi? Su-
scipimus inquitis, imò iam pridem suscepi-
mus illique nos in baptismo submitimus,
nec quenquam alium in animabus nostris
præter illum regnare volumus. Credo
prius, at credamne posterius? Dubito:
imò non dubito, sed simpliciter non cre-
do. cum

*Suscipitur
verbis.*

*Repudia-
tur ab im-
piis factis.*

do, cum alios, tum illos qui per Sacramentum Pœnitentiæ, necdum peccata sua eluerunt, nec eluendi ea hoc sacro Paschali tempore animû habent. Christum Jesum super se regnantem habere. At Christiani sumus inquis Novi vos si Catholici estis per fidem adhærescere Christo, sed quia id etiam non melaret, quod *fides sine operibus est mortua*, quomodo credam Jesum regem vestrum esse, cum sciam eum non nisi in viuis propriè regnare? An ignoratis Christiani, Christi regnum non esse **DE HOC MVNDO**: proinde in anima præcipuè, & in corde situm esse? Quod si cor vestrum rex Christo contrarius possidet, quomodo ipse quæso Jesus regnabit in vobis? duos enim tales reges cor humanum nullo modo capere potest. Dubitatisne, si eiusmodi estis quales descripsi, diabolum in corde vestro regnare? At hoc extra controuersiam est. *A quo enim quis superatus est, huius seruus est*, inquit Princeps Apostolorum Petrus. Alter vero clamat, *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore*. Tertius autem inquit, *Qui facit peccatum ex diabolo est*. Deniq; ipse Christus ad Iudeos, *vos ex patre diabolo estis*, nempe propter peccata. Cum ergo consentiendo in peccatum à Sathana superatus fueris, tu seruus ipsius, ille vero rex tuus erit: Similiter quoniam in corpore tuo regnat

Obiectio soluitur.

Iac. 2. 26.

In impiis regnare diabolus probatur euidenter.

2. Pet. 2. 19.

Rom. 6. 12.

1. Ioan. 3. 8.

Ioan. 8. 44.

regnat peccatum, ex diabolo certè, testè Christo, & Joan. sis necesse est. Quid evidentius?

*Causa reie-
cti Christi
eadem qua
in Iudæis.*

Quod si requiras quidnā causæ sit, quod in te non regnet Christus, regnet vero hostis Christi, non aliam reperies, quam vnā ex illis, quas habebant Iudæi. Quapropter sicut illi propter ingratitude suam, & à Deo reiecti, & grauius puniti fuere, punienturque in æternum: ita ne idem tibi eueniat perhorresce: tanto magis, quanto tua ingratitude, qui plura à Deo accepisti beneficia, est maior quam Iudæorum: quantoq; tu operibus Christi quæ hodie recolimus, es magis magisque contrarius. Vis id videre? Recolamus pauca è multis. Laborarunt illi tum inuidia, tum odio implacabili erga Christum? Laboras & tu, si nō primo, quod haud rarum, certè secundo quod frequentissimū; odio videlicet maximo, erga membrum Christi, cui neque propter bonum tuum, neque propter amorem, & passionem Christi vis culpam condonare, sed paras vindictam, & ideo ad Sacramenta non vis accedere. At non ita se res habet? Quot vero sunt

*2. Desideri-
um rerum
terrenarū.*

qui propter amorem inordinatum rerum temporalium, ne videlicet cogantur iustè restituere quod iniquè per furta, rapinas, pauperum expilationes, fraudes, vsuras cæterosque iniquos contractus acquisierunt, priuant

priuant se participatione donorum, & gratiarum spiritualium? Illos autem qui propter Epicuream vitam suam, fomenta libidinum, quæ domi alunt, commestationes & ebriitates, quibus perpetuo vacant, ambitiones indeque pessimas artes, simoniæ si Ecclesiastici, corruptionis iudicium si seculares sunt, cæteraque his similia, nec non rancorem, contra illos qui eis bene volunt, & à peccatis abducere conantur, istos inquam, qui hoc nomine, aut à sacris istis pignoribus se abstrahunt, aut ad damnationem sibi ea capiunt, animum serium non habentes ab iis abstinendi, quis enumerabit? Denique malitia & obfirmatio in his aliisque eiusmodi sceleribus, quot & quàm magnos inuadit, prostermit, fatereque adeo facit, ut tot, tanta, & talia media ac remedia ad salutem necessaria, quæ hoc præsertim tempore exponuntur, ne aspicere quidem velint? Hinc illæ istorum inter alias sunt voces. Non possum id facere: non possum ab istis abstinere. At hoc mendacium, & quasi blasphemia est: Non minor quam si dicat quis, non potuisse, aut Judam Iscarioten non tradere, aut Judæos, & Pilatum non crucifigere Christum Jesum. Nonne si Catholicus es, pro putido id reputares mendacio, & blasphemia, quæ causam sui peccati conicit in Deum? Idem igitur de teipso sentias velim, sicut enim illi olim, ita

3. *Luxu & luxuria.*

4. *Malitia.*

Vox mendax & blasphemia.
NOTA.

& tu nunc liberrimus es. Etenim quem admodum in opinionibus nemo potest cogi ut sentiat, quod non sentit: ita in electionibus, nemo adigi potest, ut velit quod non vult. Pari enim hæc passu currunt.

*Quomodo
impatienter
sint con-
trarii pas-
sioni Chris-
ti.*

NOTA.

*1. In horto
sudorem ei
elicendo.*

*2. Apud
Caipham.*

*Christum
ligando &
affligendo.*

Porto ut & iniquitas tua, & imperium Sathanæ super te, clariora euadant, percurramus iterum, sacram historiam hodiernam, & ex singulis eius capitibus singula saltem exempla, quomodo tu contrarius sis Christo hauriamus. Est Christus Jesus in horto in summis animi angoribus, qui sudorem sanguineum acerbum sanè excutiunt: es tu in perpetuis animi lætitiis quas procuras vsque ad dulcem tibi sudorem, quem ex saltationibus, choreis, cursitationibus quoque ad decipiendum proximum, ac alia scelera patrandæ contrahis. Quibus quid aliud facis, quam denuo sudorẽ sanguineum Christo quantũ in te est elicis? quodq; peius est, ne talia omittas, omittis conuerti ad Dominum. Ducitur deinde Jesus ligatus ad Caipham summum Pontificem, ibiq; grauius affligitur ac pugnibus, alapis, aliisque ignominiosis tota nocte patientissimus oneratur. Tu itidem ligas illum denuo funibus peccatorum tuorum, quorum te non pœnitet, tu non affligi propter Christũ, sed affligere vis Christum, quod fit cũ adeo honoris tui es tenax, ut si quis vel in minimo eum læserit, ita excande-

candescas, vt & odium implacabile contra-
has, & vindictam pares, & ne ab ea abstra-
ris, abstrahas te à Sacramentis.

MANE FACTO siffitur Jesus magno
CONCILIO impiorum, vbi conclamatur
ab omnibus, REVS EST MORTIS. *3. In Sena à
dram, Reum
mortis pro-
clamando.*
O vtinam tu quoque idem non dicas aut
sentias. Absit inquis tantum scelus à me. Ab-
sit sane. At si intimos conscientia tuae sinus
quos nouit Deus, diligenter excusseris, ve-
reor ne pro absit, adlit reperias. Quid ita?
Audi & espe, Quæro enim ex Judæis, quid-
nam ad dandum tam nefarium decretum il-
los impulerit? Et respondebunt mihi verbis
in scriptura expressis, quia *contrarius est ope-*
ribus nostris, ideo REVS EST MOR- *Sup. 2. 2. 2.*
TIS. Morte enim intercedente, & ipse non
erit amplius, & nos liberè vacabimus operib.
nostris, nemine veritatem dicente, nemine
nos impediante. Quot sunt pro dolor inter
Christianos qui idem vellent? Vellent in-
quam, vt non sit Christus Jesus, qui illos iu-
dicare debet, vt non sint præcones Christi,
qui illis dicant veritatem, vt non sit denique
ipse Deus, qui vel vindicet, vel impediatur o-
pera illorum nequam. Nonne id conceptis
etiam verbis testantur, illi qui vellent & op-
tant, vt in æternū hic in mundo in spurca vi-
ta sua viuere queant? Quot vero sint qui idē
in corde tectum habent ipse nouit quē latet

nihil. Tu qui poenitere non vis, vide ne ex eorum sis numero,

4. In pra-
torio,

(Datur do-
ctrina pro-
cur. & iu-
dicibus.)

Tripliter
Christo re-
sistendo.

Psal. 68. 8.
Ibid. 20.

Nec erube-
scendo.

NOTA.

1er. 3. 3.

ADDVCVNT POSTHEC IESVM
IN PRÆTORIVM, & tradunt PONTIO
PILATO, vbi prætereo doctrinam datam
tum procuratoribus: tum iudicibus, vt illi
quidem pupillos, viduas, & desolatos gratis
defendant, (vt Pilatus fecit Christo) eaque
ratione, per opera misericordiæ, statui suo
satis periculoso ferant opem aliquam: hi ve-
ro munera repudient, innocentes eripere ex
manu nocentium studeant, ne tam hi, quam
illi à Pilato, suo condemnentur modo: hæc
inquam omitto. Ad nostrum propositum
tria tango breuissimè. Hic Christus Jesus,
Primum à militibus denudatus in sua carne
virginæ plurimum erubuit impletum que
est in eo quod Dau. in persona ipsius inquit.
Quoniam propter te sustinui opprobrium, ope-
ruit confusio faciem meam; & iterum. Tu scis
improperium meum, & confusionem meam, &
reuerentiam meam. Voluit enim Jesus hanc
quoq; validam passionem in se suscipere, vt
te erubescere doceret. Sed secus euenit. Nam
frons mulieris meretricis facta est tibi, nolisti e-
rubescere, inquit Propheta, de te tuique simi-
libus: qui non solum non erubescitis, sed e-
tiam publicè gloriamini de peccatis vestris,
neque tamen ad aurem priuatim sacerdoti
ea confiteri vultis. Qua insipientia quid po-
test

test esse stultius? Ibidem Christus Dominus flagellis laceratur per omnia sui corporis membra: tu è contrario omnem das operam, vt nullum tui corporis membrum sua careat voluptate. Deniq; ibi Christus pungentibus coronatur spinis: tu illud tuorum antecessorum ingeminas. *Coronemus nos ro-
sis antequam marcescant.* Et multa alia patras, his pciora.

Sap. 2. 8.

PILATVS exinde REMISIT JESVM AD HERODEM, Quid ibi Christus Dominus? Curioso inquisitori verbum non respondet vllum, at efficit vt fiant amici HERODES ET PILATVS IN ILLA DIE, qui ANTEA INIMICI ERANT AD INVICEM. Quis enim Christianorum negabit id opera Christi factum esse? saltem occasionem hanc fuisse pacis, nec Judæus negare audebit. Tu vero obstinatè, quam egregiè hic Christum imitaris? Diabolum potius cuius opus est discordias ferere, quod & tibi est familiare, tanquam instrumento diaboli primario. Vt interim taceam linguâ aur esq; tuas impio, curioso, procaci apertas: pio vero, deuoto bona & vtilia narranti, vel suadenti clausas penitus esse. O via vitâq; peruersa?

5. Apud Herodem vero dupliciter.

Vltimum historiæ hodiernæ caput exordium sumit ab illis verbis. ET BAIVLANS SIBI CRUCEM, EXIUIT IN EVM

6. In monte autem Caluaria multis modis.

QVI DICITVR CALVARIÆ LOCVM, vbi multa nimis ad nostrum propositum nobis porriguntur argumenta. Christus baiulat sibi crucē, istis nihil magis abominandum, quam crucis baiulatio. Christus pro salute illorum fel, & acetum degustat: isti in detrimentum salutis propriæ, & in contemptum Jesu vino alioūe potu precioso vsque ad ebrietatem se ingurgitant. Christum blasphemant Judæi in crucē pendentem, Jesum blasphemant Christiani in cælo residentem. O execranda impietas. Verum his & aliis omissis: Tria tantummodo illa verba considero. ET CRUCIFIXERVNT EVM. Hoc agunt omnes peccatores impœnitentes. Prô horrendum nefas. Judæos & Ethnicos inimicos Christi id fecisse non adeo mirum: at amicos crucifixi, qui ipsius se insigniunt & signo, & nomine, id agere quis non demiratur? Porro ita se rem habere testatur Spiritus sanctus (quo testis nullus maior) sic per Apostolum de iis, qui post baptisma in peccata prolapsi sunt loquens, *Rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei, & ostentui habentes.* Et alibi: *Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui filium Dei conculcauerit, & sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, & spiritui gratiæ contumeliam fecerit?* Auditis, intelligitis, perhorre-

*Denique
Christum
crucifigendo,
& eius san-
guinem pol-
luendo,*

*Teste D.
Paula.*

Heb. 6. 6.

Heb. 10. 29.

*Extremum
scelerum.*

horrescitis, o peccatores obstinati, qui necdum confessi estis, nec confiteri hoc sacro tempore cogitatis? Vos quantum in vobis est rursus crucifigere filium Dei, vos ostentui illum habere, vos conculcare sanguinem Jesu, vos polluere testamentum eius, vos inferre contumeliam Spiritui sancto? Non obstupescitis ad tot in vno peccato mortifero, in vno malo mala? Quot vero eruat in homine illo, qui & multa talia habet, & agere poenitentiam recusat?

At inquis (quod & alias dum hæc proferrem dixisti) solatur me & spem dat latro iste, quem hic in extremis positum miseri ordiam consecutum video. Sed me non solatur hæc tua præsumptio, stultitia, cæcitas, & nequitia, quæ quatuor nõ spei, sed desperationis sunt fundameta. Præsumptuosus es dum vnum, qui in tota scriptura reperitur in exemplum trahis, tibi que similia promittis cum de multis contrarium tibi confiter. Quot enim vel legisti, vel audiisti, vel vidisti, qui eadem sibi pollicebantur, & absque poenitentia decesserunt? Stultitia vero, tum ex eodem, tum ex multis aliis capitibus apparet. Quid eniã stultius illo, qui in bivio positus viam securam, & ab omnibus, & ipsomet approbatam relinquit, incertam vero amplectitur? Cæcitas vero, quæ

NOTA.
Quomodo
occurritur
obsecrationi &
latrone.

Hac enim
est.

1. Præsum
ptuosus.

2. Stultia.

A similia.

3. Cæcitas.

ro, quæ maior quam vno exemplo seipsum
palpare, & alia quæ ibidem visuntur ne in-
tueri quidem velle? Conuerte miser oculos,
tum in sinistrum latronem, quid cum ipso agatur: tum in Judam, seram, & minime veram pœnitentiam agentem, & expauesce ne idem tibi eueniat, cum magnam ad id haberas dispositionem. Quid ita? Quia & falsum dicis, & nequiter agis. Falso inquis te latronem imitari velle, magna enim est inter te, & latronem istum differentia. De latrone enim non legimus, illum gratiam sibi à Christo oblatam repudiasse, quod tu nunc facis, & forte si idem quod tu latro fecisset, talem gratiã in extremis non inuenisset. Audis? Cum Deo vero iniquè te geris. Quid enim nequius, quã illum in quo sperare te dicis, voluntariè peccatis offendere velle? Vide ergo an non desperationis potius, quam spei hæc sint bases, & fomenta.

4. Malitiosa.

III PARS
MEDIA
AD CON-
TRITIO-
NEM,
2. Cor. 7. 8.
PRIMUM
multa com-
plectens ex
D, Paul,

Dicis, ad desperationem igitur me inducis. Non ego ò amice, sed tu ipse te eo impellis. Ego vero non ad desperationem, sed ad timorem vos adduco, sed ad tristitiam quæ secundum Deum est, sed ad sollicitudinem de salute vestra, sed ad indignationem contra peccata vestra, sed ad vindictam sumendam ex vobis à vobis, sed ad pœnitentiam, sed ad desiderium emendandi vitam, & progrediendi in spiritu. Ad hæc inquam ego vos, cum A-
postolo

postolo Paulo (ubi hæc vniuersa laudata inuenietis) hortor, adigo, impello. Utque id commodius præstare queatis, en alia adiungo media, præsertim ad incutiendum vobis timorem qui principium est & sapientiæ, & penitentiæ. Accipite aliquot ex multis quæ historia hodierna nobis subministrare posset. Sit primum & primarium nempe illud Christi ad mulieres dictum quod huc reiecimus, **FILLÆ HIERUSALEM NOLITE FLERE SVPER ME, SED SVPER VOS IPSAS FLETE, ET SVPER FILIOS VESTROS.** Quid hic facit Christus? prohibet, tum flere illa quæ plerumq; homines præsertim mulieres flere solent, tum modum quod faciunt: iubet autem eas flere ea, quæ fletu sunt dignissima, & propter quæ fletus est constitutus. Quid enim flent cum primis homines? Res temporaneas, quas aut amiserunt, aut amissuros se vident. Tale quid etiam hic agebatur. Nam mulieres istæ flebāt Jesum, tanquam nunquam rediturum; nec flebant modo, sed & **LAMENTABANTVR EVM;** vtrumque ergo Christus reprehendit simulque docet, quid & eas, & nos serio flere oporteat, nempe peccata, quæ nō solum istorum, sed etiam æternorum malorum, & peccatorum causa sunt. Ideo ait, **SVPER VOS IPSAS FLETE,** vidit enim fortè aliquas

*SECVN-
DVM ex
Verbis Christi.*

*Explicatur
priora.*

*Describit
peccata.*

earum infideles esse quæ tamen ex teneritudine animi ut mulierum est consuetudo, flebant. ET SVPER FILIOS VESTROS oneratos peccatis inquit flete, Et addit duplicem comminationem. Alteram de extremo iudicio, quam explicuimus in prima conctione. Non est ergo quod actum agamus. Alteram maxima consideratione dignam. Nescio enim an aliquid terribilius in scriptura reperiat, contra illos qui parui peccata aestimant: hisce verbis Christi, QVIA SI IN VIRIDI LIGNO HÆC FACIUNT, IN ARIDO QUID FIET? ubi per viride lignum, seipsum; per aridum, peccatores intelligit. Itaque sensus est, Si in me qui & viridis sum gratia diuina, & non mea, sed aliena peccata porto, videtis exerceri talia tormenta ut ea ratione fiat diuinæ iustitiæ satis: quæ & quanta putatis passuros, qui & aridi nihil in se diuinæ gratiæ habentes, & pleni sunt proprijs sceleribus? Talia sane sustinebunt, quæ cum his ne comparari quidem poterunt: tum in magnitudine & varietate, tum in perdurante. Iste enim pœnæ temporales, illæ æternæ sunt. Videturque id à Christo prouerbialiter dictum. Sicut enim cum viride lignum in ignem iniicitur, patitur quidem non tamen tam facile flamas

Explicatur posterior ora.
NOTA.

Terror terrificus.

ad simili.

mas concipit, vt aridum, cuius proprium est ingens statim incendium excitare: Ita sicum aut sancti virides; in primis autem viridissimus sanctus sanctorum, aut peccatores aridi patiuntur vel patientur. Audis hæc peccator? audis titio de igne per baptismum erepte, qui te iterum per peccata & scelera, ad ignes æternos præparas, nec de ijs vis pœnitere? Considera quæso paulisper, si hæc quæ cum Christo acta audis & credis cras tibi omnia ad vnguem obuentura certo scires: quid faceres? Num voluptatibus & delicijs vacares? num cum inimico de lana caprina contenderes? Num de diuitijs & honore tuo sollicitus esses? Non arbitror equidem. Quomodo ergo nunc adeo es securus, qui si Christianus es certo nosti talia quæ cum pœnis Christi vt dixi, ne comparari quidem possunt, & qualia nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, certissimo tibi breui, cras, & forte etiam hac nocte, vt illi alteri in Euangelio scis obuentura?

Apostrophe

Luc. 12. 20.

Hæc igitur contemplare & ne tibi contingant satage. Adde & alia his non absimilia. Eiusmodi est quod Christo DABANT BIBERE MYRRHATVM VINVM CVM FELLE MIXTVM, ET CVM GVSTARET NOLVIT BIBERE. Tales sunt

TERTIUM Exhibitione pœnis

sunt

*Differentia
inter priorū
& impiorū
pœnas.*

sunt tribulationes mundi huius, amarę quidam & acerbę, attamen & mixtę cum vino myrrhato, quod præstantissimū vini genus fuisse traditur, & gustantur tantum, nō diu enim durant. Quid enim diuturnum respectu æternitatis? Ad vero quę tibi nisi resipueris parantur tormenta, & cum nulla penitus penitusque consolatione coniuncta erunt, & durabunt, quamdiu durabit Deus, in æternum & in sæculum sæculi. Potionem istam describit Moyses dicens, *Fel draconum vinum eorum.* Vides quam amarum sit, non enim cuius felli, sed omnium amarissimo & foetidissimo comparatur: & quam purum, vel impurum potius sit? Ipsum enim vinum, fel est totum. Vtrumque vero, id est, tam huius quam illius sæculi pœnas expressit semi-

Deu. 32. 33.

Psal. 74. 9. versiculo David dicens; *Et inclinavit ex hoc in hoc, verumtamen fex eius non est exinanita bibent omnes peccatores terra.* Illud igitur mixtum ex hoc in hoc, nempe ex consolationibus & tribulationibus, bibunt sancti: meram vero fecem bibent peccatores, & bibent sine fine. Tu vide quid eligas.

*QVARTVM
ex
privatione
etiam finis
temporalis:
Exempla.*

Sed & illud notatu sanè dignum est quomodo omnes isti qui in necem Christi consenserunt, non solum æternas pœnas, de quibus hucusque locuti sumus; sed & temporales incurrerunt. Quodque mirandum magis, etiam ipso propter quem id patrarūt
fine,

fine, nō solum frustrati sunt, sed etiam quod timebat euenit illis. Ita Judas volens esse diues ex venditione Christi, vna die & pecuniam illam, & vitam & animam perdidit. Ita Caiphas & ceteri Judæi timentes ne uerent Romani, & tollerent locum eorum, & gentem si non occideretur Christus, hac ipsa de causa omnia hæc experti sunt. Ita Pilatus perdens Jesum ne perderet gratiam Cæsaris, & hanc & vitam nefandè perdidit. Nam quod stupendum sanè est, omnes hi tres manu violenta ipsi sibi vitam ademerunt. De Juda habemus in Euangelio, & in Actis Apostolorum. De Caipha testatur Clemens Romanus. De Pilato vero Eusebius, Orosius, & alij. Id ipsum frequentissime euenire aliis sceleratis vel repudiantibus, vel differentibus pœnitentiam, tum ex historiis, tum experientia innumeris constat exemplis. Quot enim sunt hominum millia, qui delicatè uiuentes, aut à fœdis morbis corrosi, aut subitanea morte occupati, miseram hanc vitam in miseriores commutarunt? Quot ingentes thesauros colligentes, aut ipsi aut liberi nepotésue eorum summa in egestate hinc decesserunt? Quot qui aut aliis necem machinantes ipsi eam incurrerunt, aut ambitioni studentes, magna cum ignominia mortui, fœtorem post se posteris reliquerunt? Ista uero sunt tria capita, ad quæ omnia

1. Iuda.

2. Caipha
 & Iudaorū
 Ioan. 11. 48

3. Pilati.

Omnes se-
 ipsos ma-
 turunt.
 Act. 1. 18.
 Clem. lib. 8.
 const. cap. 1.
 Oros. lib. 7.
 cap. 5.

Idem sic ple-
 rumq, im-
 pœnitentib.

nia

nia eorum argumenta reducuntur qui penitentiam agere recusant. Videant, contremiscant, ac tandem ad penitentiam redeant quæso.

*QUIN-
TVM Ex
D. Paul.
Ab exem-
plo terribi-
lissimo.*

Deniq; vt & ad horribilia illa ex D. Paulo dicta reuertamur, & ingratitude nostra palam fiat omnibus. Dic sodes: si videres quempiam hostes suos strictis gladijs sibi imminentes fugientem, aspiceres simul etiam alterum misericordia motum ut fugienti socio euadendi daretur locus sese pro illo inimicis opponentem, & multis confossum vulneribus occumbentem ac morientem: Paulo vero post animaduerteres illum ipsum, qui euaserat redeuntem, & corpus quidem socij pro se occisi conspuentem, pedibus calcantem, ostentui habentem, sanguinem vero pro se fuscum polluentem, & luto miscentem: fratrem autem occisi presentem, contumelia afficientem ac tandem corpus illud ad extremam ignominiam patibulo suspendentem. Quo quæso vultu tali astares spectaculo? Quo erga tam ingratum hominem esses animo? Crediderim te si vires tibi suppeteret, in faciem eius

*NOTA.
NOTA.*

applicatur

inuolaturū. Verte iam parabolā & in te conuertere oculos tuos, videq; ne tu scelerato isto sis sceleratior. Insequerentur te hostes tui capitales, diaboli inquā infernales vt mactato corpore, primum quidem animam postea
vero

vero etiam corpus æternis cruciarent incendii: Quid factum? Opposuit se non quivis è socijs tuis, sed ipse filius Dei Iesus Christus, & misertus tui vt tu euaderes ipse in corpore suo tales ictus, & pœnas sustinuit, quales dum hodierna recoleretur historia percepisti: tandemq; sanguine suo preciosissimo pro te fuso mortem & crudelissimam & ignominiosissimã oppetiuit. Tu vero quid? Reuersus *vt canis ad vomitum hoc ipsum* 2. Pet. 2. 28 corpus Christi Iesu pro te sanguine in horto perfusum, flagellis laceratum, spinis coronatum, cruci clavis affixum, ac vbiq; summa affectum ignominia. Tu tu inquam, quantum est ex te, hæc omnia quæ recensui facis. Etenim Christum ostentui habes filium Dei conculcas, sanguinem testamenti eius pollutum ducis, Spiritui gratiæ contumeliam facis, tandemq; rursus in temetipso crucifigis filium Dei. Quo teste? Ipso Deo vt ex Paulo Apost. totidem fere verbis audiuisi. Cre-disne te id agere? Certe si non credis scripturæ, Christianus non es. Si credis. Quid cogitas? quid contra tam crudelem tuam ingratitude[m] tibi cordi est? Obsecro & per viscera misericordiæ Dei obtestor tandem respicias.

*Summa
impiorum
ingratitude*

ECCE REX VESTER clamo iterum iterumq; ad vos O Christiani, ECCE REX VESTER, traditus à Iudæis, crucifixus à gentilibus

*Epilogus
Christum
regem su-
scipiendum
iudicet.*

Modos omnibus praescribit.

Peccatoribus per contritionem.

Quid contritio?

Psal. 50. 19.

Quinque gradus doloris de peccatis.

NOTA, & per hos meditare pass. Christi & inuenies mirabilia.

bus, repudiatus ab infidelibus, ignominia deniq; affectus ab impiis, inueniat locum saltem apud vos, o auditores mei, ECCE REX VESTER suscipite ergo adorate amplectimini illum obsecro. Vos quidem qui perfecti estis, per amoris compunctionem: progredientes vos per compassionem, & in virtutibus progressum: peccatores autem & maxime qui necdum confessi sunt, per poenitentiam, per peccatorum detestationem, & veram cordis contritionem. Quid sibi vult inquis hæc cordis contritio? Est res sane pro poenitentibus per necessaria, Vnde & David in illo suo maxime poenitentia redolente Psalmo inquit, *Cor contritum & humiliatum tu Deus non despicies.* Contritio vero hæc cordis fit, per dolorem. Nec vero qualiscunq; dolor ad id sufficit, sed & valido & præcipuo opus est. Quinq; enim modis solent homines dolere de commissis peccatis: Primo propter amissionem rerum temporalium, vt fit quando quis propter scelus commissum priuatur bonis. Secundo magis dolet quis cum propter scelus patratum patitur quidpiam in corpore, incarceratur, vritur, flagellatur, morti deniq; adiudicatur: Tertio magis adhuc dolet vir generosus, quando ob aliquod crimen infamia afficitur: Quarto dolere quis potest, propter foeditatem & turpitudinem quam secum fert quod-

quoduis scelus. Qui gradus doloris excellentior est cæteris, quia & intellectum & amorem virtutis sequitur. At postremus longe his omnibus est præstantior, nempe cum eo solo nomine summopere dolet, quod peccato commisso diuinam offenderit bonitatem. Et in hoc vera & Christiana contritio consistit. Nempe quando quis considerans ea quæ & ex Apostolo adduximus, & exemplo diduximus, non iam ob timorem gehennæ, neque propter priuationem gloriæ cælestis, (quamuis & hinc iuari potest) sed propter suam ingratitude[m], quod Deum patrem eiusq; præcepta cõtempserit, quod sanguinem filij Dei conculcauerit, ipsumq; quantum in se fuit denuo cruci affixerit, quod Spiritum sanctum contumelia affecerit, quod Deum trinum & vnum, conditorem, conseruatorem, redemptorem, & benefactorem suum iniuria affecerit. Hæc inquam mente reuoluens in tantum tum peccati tum sui ipsius odium excandescit, ut corde sincero optet, vel vt nunquam natus fuisset, vel vt antequam peccatum mortiferum commisisset interisset. Indeq; in illa Iobi prorumpat verba. *Pereat dies in qua natus sum si talis & tam ingratus imo inimicus esse debui creatori & redemptori meo. Pereat & nox in qua dictum est, conceptus est homo qui talia contra Deum patraré*

*Quæ Verâ
contritio.*

*Vere con-
triti oratio
ex Iob.*

Ggg trare

trare debuit qualia ego patraui. Vtinam
dies ille in quo primum concepi peccatum,
 & peperi iniquitatem, conuersus mihi fuisset
in tenebras mortis. Vtinam non requirat eū
Deus de super, nec me iudicet secundum gra-
 uitatem peccatorum meorū, sed secundum
 multitudinē miserationum suarum. Vtinā
inuoluatur amaritudine anima mea, vt cum
 sancto Rege Ezechia dicere queā, *Recogitabo*
tibi omnes annos meos in amaritudine anime
meae. Hæc & his similia, tum ex eodem Iobi
 loco, tum aliunde quæ Deus ijs, qui, vere &
 sincero corde ad ipsum conuertuntur, mi-
 rabiliiter communicare solet, dicat quilibet
 qui hucusq; non est confessus, & post vali-
 dam istam sanctamq; contritionem, recogit-
 tet omnia peccata lætalia, quæ patrauit con-
 tra Deum & proximum, eaq; ad pedes con-
 fessarij proijciat, vt per sacram absolutio-
 nem, si quid desit suppleri, & ex attrito con-
 tritus fieri, ac hoc ipso sanguine quem pol-
 luit, emundari valeat, per eundem Domi-
 num & regem nostrum Christum Ie-
 sum cui laus, honor, gloria &
 imperium, in æter-
 num. Amen.

* *

*

☉)o(☉

CON-